

Αφασίες, Αφασία Broca

Φοιτητές: Καργάκου Παναγιώτα
Κτενιαδάκη Ειρήνη
Τάχας Ευάγγελος
Εισηγητής: Κος Πέσχος Δημήτριος

Ευχαριστίες

- Πρωτίστως θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά τον εισηγητή της πτυχιακής μας εργασίας, κύριο Πέσχο Δημήτριο, ιατρό κυτταρολόγο, για την πολύτιμη βοήθεια του.
- Επίσης θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε συναδέλφους και φίλους που μας παρείχαν σημαντική βιβλιογραφία για την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας μας.
- Τέλος, ευχαριστούμε τους γονείς, και όλους τους φίλους και συμφοιτητές για την κάθε είδους βοήθεια που μας παρείχαν καθ' όλη τη διάρκεια μέχρι την ολοκλήρωση της εργασίας μας.

«Γλώσσα»

- Γλώσσα: ένα σύστημα συμβατικών σημείων για την διατύπωση και συναλλαγή απόψεων, γνώσεων και πληροφοριών, καθώς και την μετάδοσή τους από γενιά σε γενιά, το οποίο βασίζεται σε νοητικές διαδικασίες και καθορίζεται από το εκάστοτε κοινωνικό σύστημα. Χωρίζεται σε τομείς: Σημασιολογία, Πραγματολογία, Μορφολογία, Φωνολογία, Σύνταξη.
- Λόγος: ένας κώδικας με τον οποίο μπορεί να εκφράσει κανείς τις ιδέες του μέσα από ένα συμβατικό σύστημα αυθαιρέτων σημάτων επικοινωνίας.
- Ομιλία: η προφορική έκφραση του λόγου. Είναι προφορικά σύμβολα που κάτω από συγκεκριμένους κανόνες εκφράζουν ηχητικά τον εσωτερικό μας λόγο. Στην ομιλία πρέπει να λειτουργούν αρμονικά η αναπνοή , η φώνηση , η προσωδία, η αντήχηση και η άρθρωση.
- Επικοινωνία: η διαδικασία ανταλλαγής των σκέψεων , των ιδεών, των συναισθημάτων και των επιθυμιών. Είναι μια σύνθετη λειτουργία ομιλίας και λόγου. Έχουμε την λεκτική επικοινωνία και την μη λεκτική επικοινωνία.

«Νευρικό Σύστημα»

- Ο άνθρωπος για να λειτουργήσει σαν ον και να ζήσει καθημερινά έχει κάποιες δομές στον οργανισμό του όπως η καρδιά, οι πνεύμονες, το ήπαρ, ο εγκέφαλος και άλλες οι οποίες του επιτρέπουν να δημιουργεί, να επιβιώνει, να δουλεύει, να ζει. Οι δομές αυτές είναι όργανα ζωτικής σημασίας τα οποία «δουλεύουν» αδιάκοπα όσο ζει ο άνθρωπος. Δυστυχώς η λειτουργικότητα των οργάνων δεν είναι ίδια για όλους τους ανθρώπους, καθώς υπάρχουν και ατροφικά όργανα ή δυσλειτουργικά, τα οποία δυσχεραίνουν την ποιότητα ζωής του ανθρώπου ή και την αυτοεξυπηρέτηση του.
- Το νευρικό σύστημα στον ανθρώπινο οργανισμό αποτελείται από το ΚΝΣ και το ΠΝΣ
- Το ΚΝΣ αποτελείται από τον εγκέφαλο και τον νωτιαίο μυελό ενώ το ΠΝΣ από τα κρανιακά νεύρα και τα νεύρα του νωτιαίου μυελού.

«Εγκέφαλος»

- Στη διαδρομή της ιστορίας του ανθρώπου ο εγκέφαλος ο οποίος στην ουσία είναι μια σπογγώδης μάζα φαιάς ουσίας 1.300 γραμμαρίων περίπου, έχει συγκριθεί με τηλεφωνικό κέντρο, με ηλεκτρονικό υπολογιστή και άλλα τα οποία περιγράφουν την έξυπνη λειτουργικότητα και τον αξιοθαύμαστη πολυπλοκότητα του.
- Ο εγκέφαλος είναι μια δυναμική δομή που συνεχώς προσαρμόζεται και έχει την ικανότητα να προσθέτει νέα κύτταρα, που μπορεί να έχουν την ικανότητα να αλλάζουν τις γνωστικές ικανότητες του ατόμου.
- Είναι υπεύθυνος για όλες τις ικανότητες, τα συναισθήματα, τη συμπεριφορά, την κίνηση, την αίσθηση, την ομιλία, την ακοή, την οργάνωση και εκτέλεση πρωτοβουλιών, την όραση, την μνήμη και άλλες πολλές λειτουργίες.
- Η επιφάνεια του χωρίζεται από αύλακες και σχισμές και περιβάλλεται από τις 3 μήνιγγες που τον προστατεύουν.

«Δομή Εγκεφάλου»

- Ουσιαστικά ο εγκέφαλος χωρίζεται σε τρία βασικά μέρη:
- Πρόσθιος ή κυρίως εγκέφαλος: αποτελείται από δύο σχεδόν συμμετρικά ημισφαίρια, ένα δεξιά και ένα αριστερά, τα οποία χωρίζονται μεταξύ τους με την επιμήκης σχισμή και συνδέονται με το μεσολόβιο, επίσης αποτελούνται από ένα «στρώμα» φαιάς ουσίας και μία μάζα λευκής ουσίας.
- Διεγκέφαλος: ανήκει στον κύριο εγκέφαλο και αποτελείται από τέσσερις κύριες υποδιαίρέσεις: τον επιθάλαμο, τον θάλαμο, τον μεταθάλαμο και τον υποθάλαμο.
- Μεσεγκέφαλος: είναι σχετικά αδιαφοροποίητος (διατηρεί μια κεντρική σωληνοειδή κοιλότητα η οποία περιβάλλεται από φαιά ουσία).
- Μετεγκέφαλος ή οπίσθιος εγκέφαλος: αναπτύσσει τη γέφυρα, την παρεγκεφαλίδα και τον προμήκη μυελό.

«Λοβοί ημισφαιρίων»

- Ο φλοιός κάθε ημισφαιρίου χωρίζεται σε τέσσερις λοβούς που έχουν πάρει τα ονόματά τους από τα οστά του κρανίου κάτω από τα οποία εμφανίζονται και είναι οι εξής:
- Μετωπιαίος λοβός: είναι υπεύθυνος για τον σχεδιασμό, τον έλεγχο των κινήσεων, την παραγωγή ομιλίας (περιοχή Broca), για την κριτική ικανότητα, την ικανότητα πρόβλεψης και τον τρόπο συμπεριφοράς.
- Βρεγματικός λοβός: είναι υπεύθυνος για την αίσθηση και αντίληψη χώρου.
- Κροταφικός λοβός: υπεύθυνος για τη μνήμη και την ακοή.
- Ινιακός λοβός: λειτουργία της όρασης.

«Νευρώνες»

- Βασική δομική καθώς και λειτουργική μονάδα του νευρικού συστήματος.
- Υπεύθυνοι για τη μεταβίβαση νευρικών σημάτων από ένα σημείο του σώματος σε ένα άλλο.
- Κάθε νευρώνας είναι μια ξεχωριστή οντότητα και περιβάλλεται από μια αφοριστική κυτταρική μεμβράνη.
- Πληροφορίες έτσι μεταφέρονται διαμέσου των νευρώνων σε εξειδικευμένες περιοχές οι οποίες ονομάζονται συνάψεις.
- Από τις συνάψεις απελευθερώνονται χημικές ουσίες οι οποίες ονομάζονται νευροδιαβιβαστές.

«Νωτιαίος μυελός»

- Βρίσκεται στο σπονδυλικό σωλήνα, καταλαμβάνει τα 2/3 , περιβάλλεται επίσης από τρεις μήνιγγες και καλύπτεται από ΕΝΥ
- Χωρίζεται σε 5 περιοχές: αυχενική, θωρακική, οσφυϊκή, ιερή και κοκκυγική, συνολικά, 31 ζεύγη νωτιαίων νεύρων εξέρχονται από τις περιοχές του νωτιαίου μυελού.
- Ο νωτιαίος μυελός καταλαμβάνει το σπονδυλικό σωλήνα μέσα στη σπονδυλική στήλη, η οποία εξασφαλίζει υποστήριξη και προστασία.

«Άλλες σημαντικές δομές και λειτουργίες»

- Ιππόκαμπος: μνήμη και η συμπεριφορά.
- Θάλαμος: αισθητικό κέντρο ανάλυσης όλων των πληροφοριών που φτάνουν στον εγκέφαλο.
- Υποθάλαμος: ελέγχει και αναλύει το αυτόνομο νευρικό σύστημα, ρυθμίζει φυσικές και ενδοκρινείς λειτουργίες και την ανθρώπινη συμπεριφορά.
- Εγκεφαλικό στέλεχος: συνδέει τον εγκέφαλο με το νωτιαίο μυελό. Αποτελείται από τον προμήκη μυελό, τη γέφυρα και το μέσο εγκέφαλο.
- Παρεγκεφαλίδα: έλεγχος και συντονισμός των κινήσεων.

«Εγκεφαλικές συζυγίες»

- I Οσφρητικό νεύρο, υπεύθυνο για την όσφρηση
- II Οπτικό νεύρο για την όραση
- III Κοινό κινητικό νεύρο, κίνηση οφθαλμικού βολβού,
- IV Τροχιλιακό, κίνηση οφθαλμού
- V Τρίδυμο, γενικές αισθήσεις, άνοιγμα-κλείσιμο στόματος, έκταση τυμπανικής μεμβράνης.
- VI Απαγωγό, κίνηση οφθαλμού

«Εγκεφαλικές Συζυγίες»

- VII Προσωπικό, αίσθηση της γεύσης, κινήσεις του προσώπου και την τάση των οστών του μέσου ωτός, έκκριση σιέλου και δακρύων.
- VIII Στατικοακουστικό(Κοχλιακό και Αιθουσαίο), ακοή, στάση και κίνηση κεφαλής.
- IX Γλωσσοφαρυγγικό, γενικές αισθήσεις και γεύση, κατάποση, έκκριση σιέλου.
- X Πνευμονογαστρικό, γενικές αισθήσεις, σπλαγχνική αισθητικότητα, ομιλία και κατάποση.
- XI Παραπληρωματικό, κίνηση κεφαλής και ώμων.
- XII Υπογλώσσιο, κίνηση της γλώσσας.

«Ορισμός Αφασίας»

- Η αφασία είναι μια επίκτητη νευρολογική διαταραχή που επηρεάζει την επικοινωνία. Χαρακτηρίζεται από την απώλεια της ικανότητας για ομιλία. Μπορεί να συνοδεύεται και από απώλεια της ικανότητας κατανόησης του προφορικού ή γραπτού λόγου. Η αφασία μπορεί να είναι μόνιμη ή προσωρινή και στις περισσότερες περιπτώσεις εκδηλώνεται ξαφνικά.

«Είδη Αφασίας»

- 1) Κινητικές αφασίες ή Εκφραστικές αφασίες ή Αφασία Broca
 - Αμιγής κινητική αφασία
- 2) Αισθητικές αφασίες ή αφασία Wernicke
 - Αμιγής λεκτική κώφωση
- 3) Αφασία αγωγιμότητος
- 4) Αμνησιακή αφασία
- 5) Μικτές αφασίες
- 6) Ολική αφασία
- 7) Καθολική αφασία
- 8) Παιδικές αφασίες
- 9) Αφασίες κωφάλλων
- 10) Αφασία αριστερόχειρων
- 11) Αφασία στους γλωσσομαθείς

«Αίτια Αφασίας»

- Αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο: αιφνίδια διακοπή της ροής του αίματος που προκαλεί το θάνατο εγκεφαλικών κυττάρων
- Ισχαιμικό εγκεφαλικό επεισόδιο: απόφραξη μιας αρτηρίας που εμποδίζει το αίμα να φτάσει σε περιοχές του εγκεφάλου.
- Αιμορραγικό εγκεφαλικό επεισόδιο: σπασμένη αρτηρία που αναγκάζει το αίμα να πλημμυρίσει την επιφάνεια του εγκεφάλου ή να εισβάλλει στον εγκεφαλικό ιστό.
- Εγκεφαλικοί όγκοι: ανώμαλες μάζες ιστού που προκαλούνται από αυξημένο ρυθμό στην αναπαραγωγή κυττάρων και εμποδίζουν την κυκλοφορία.
- Εστιακή φλοιώδη ατροφία: βλάβη μετά από νευροεκφυλιστικές διαταραχές- μετοποκροταφική άνοια, σημασιολογική άνοια.
- Κρανιοεγκεφαλική κάκωση: τραυματισμός κρανίου και εγκεφάλου.

«Αξιολόγηση και Διάγνωση»

- Λήψη λογοθεραπευτικού ιστορικού.
- Στοματοπροσωπικός έλεγχος.
- Ακοολογικός έλεγχος
- Αξιολόγηση της ταχύτητας παραγωγής διαδοχοκινητικών συλλαβών.
- Δείγμα ομιλίας.
- Δείγματα ομιλίας μέσω συζήτησης
 1. Ακουστική κατανόηση
 2. Επανάληψη
 3. Κατονομασία
 4. Γραφή
 5. Ανάγνωση
 6. Αυτοματοποιημένη ομιλία και τραγούδι
 7. Μη λεκτική επικοινωνία

«Διαφορική Διάγνωση»

- Η αφασία συγκεκριμένα πρέπει να διαφοροδιαγνωστεί από τον φυσιολογικό λόγο και από κάποιες άλλες νευρολογικές διαταραχές επικοινωνίας όπως άνοια, σχιζοφρένεια, βλάβη δεξιού ημισφαιρίου, σύγχυση λόγου, απραξία και δυσαρθρία, καθώς και να διαφοροδιαγνωστεί το είδος της αφασίας.
- Ο σκοπός της αξιολόγησης καθώς και της διαφοροδιάγνωσης είναι να διαλέγουμε τις πιο κατάλληλες συμπεριφορές και θεραπευτικές αρχές για τον κάθε ασθενή.

«Τεστ Αξιολόγησης Αφασίας»

- Boston exam (Boston Diagnostic Examination)
ή Διαγνωστική εξέταση της Αφασίας της Βοστώνης.
- Minnesota Test for differential Diagnosis of aphasia (MTDDA).
- PALPA
- WAB
- PICA

«Θεραπεία Αφασίας»

- Βελτίωση των δεξιοτήτων της ακουστικής αντίληψης στο μέγιστο δυνατό επίπεδο.
- Βελτίωση της λεκτικής έκφρασης στο μέγιστο δυνατό επίπεδο.
- Συνεπής χρήση στρατηγικών αυτοβοήθειας για τη διατήρηση των δεξιοτήτων επικοινωνίας σε ένα καλό επίπεδο.
- Η οικογένεια ή οι φροντιστές να δείχνουν κατανόηση στα ελλείμματα επικοινωνίας του θεραπευόμενου.
- Η οικογένεια ή οι φροντιστές να έχουν υπόψη και να πραγματοποιούν το πρόγραμμα μεταφοράς των επικοινωνιακών δεξιοτήτων στην καθημερινότητα, μετά από το πέρας της θεραπείας.

«Αφασία Broca»

- Πρώτος ο Paul Broca περιέγραψε μια μορφή αφασίας με μη ρέοντα λόγο το 1861. Άλλα ονόματα για το ίδιο σύνδρομο ήταν οι όροι: «εκφραστική αφασία», «κεντρική κινητική αφασία», «προγενέστερη αφασία», «αγραμματική αφασία», «συντακτική αφασία» και «προφορική αφασία».
- Το οπίσθιο-κατώτερο (τρίτης) μετωπιαίας έλικα του αριστερού ημισφαιρίου είναι γνωστή ως περιοχή του Broca (περιοχή broadmann του 44, μπορεί να επεκταθεί σε τμήματα της περιοχής 45). Η περιοχή είναι επίσης γνωστή ως ο πρόσθιος φλοιός της γλώσσας.

«Γενικά χαρακτηριστικά αφασίας Broca»

- Νευρολογικά οι ασθενείς με αφασία Broca πιο εύκολα αναγνωρίζονται από τους ασθενείς με αφασία Wernicke.
- Συνήθως οι ασθενείς του Broca παρουσιάζουν ετερόπλευρη (δεξιά πλευρά) ημιπληγία ή ημιπάρεση. Η αδυναμία των μυών στη δεξιά πλευρά του προσώπου μπορεί να είναι εμφανής.
- Συχνά οι ασθενείς Broca εμφανίζουν κατάθλιψη και μπορεί να αντιδράσουν συναισθηματικά όταν αποτυγχάνουν στις εργασίες αποτίμησης (καταστροφικές αντιδράσεις από το κλάμα και άρνηση να συνεχίσουν να συνεργάζονται).

«Γλωσσικά χαρακτηριστικά αφασίας Broca»

- Μη ρέουσα και με πολλή προσπάθεια ομιλία, πολλές παύσεις
- Περιορισμένη παραγωγή λέξεων, μειωμένο μήκος φράσεων και μικρές προτάσεις τηλεγραφικός λόγος.
- Αλλοίωση και κακή άρθρωση ήχων, φτωχή προφορική ανάγνωση
- Βλάβη στην επανάληψη λέξεων και προτάσεων, στην κατονομασία
- Πολλές φορές παρουσιάζουν βλάβη στην επανάληψη γραμματικών στοιχείων μιας πρότασης.
- Καλύτερη ακουστική επεξεργασία της ομιλίας παρά της παραγωγής της.

«Γλωσσικά χαρακτηριστικά αφασίας Broca»

- Δυσκολία στην κατανόηση συγγενικών λέξεων και συντακτικών δομών.
- Ποικίλα επεξεργασία της αναγνωστικής ικανότητας (εξαρτάται και από το βαθμό ακουστικής κατανόησης).
- Προβλήματα γραφής όπως αργή και κοπιαστική γραφή γεμάτη ορθογραφικά λάθη και δυσανάγνωστα γράμματα πιθανότατα επειδή οι ασθενείς ξεχνούν ότι γράφουν με το αριστερό χέρι λόγω βλάβης στο δεξί.
- Έλλειψη προσωδίας με αποτέλεσμα τη μονότονη ομιλία.
- Δυσκολία στη διαδοχική κατονομασία αντικειμένων

«Θεραπεία αφασίας Broca»

- Στην αφασία Broca οι ασκήσεις αποκατάστασης είναι εξατομικευμένες για τον κάθε ασθενή, ανάλογα τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει.
- Για τα χαρακτηριστικά της αφασίας Broca η θεραπεία αφορά τους τομείς της φώνησης, της προσωδίας, της άρθρωσης, της έκφρασης και παραγωγής, της ανάγνωσης, του γραπτού λόγου καθώς και μυολειτουργικές ασκήσεις (στοματοκινητικές ασκήσεις, αν υπάρχει κάποια πάρεση ή δυσλειτουργία.)